

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

ความเป็นมา

ในช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ สังคมไทยมีความตื่นตัวอย่างมากในเรื่องสิทธิ ดังจะเห็นได้จากการเกิดขึ้นของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ การดำเนินคดีอาญาในขณะนั้นได้มีการตระหนักและให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ ในขณะที่พยานในคดีอาญากลับไม่ได้รับความคุ้มครองและดูแลจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่าที่ควร ทั้งที่พยานบุคคลเหล่านั้นมีความสำคัญมากต่อระบบกระบวนการพิจารณาคดีอาญา ในการที่จะพิสูจน์ความผิดของจำเลยเพื่อให้ศาลเห็นสิ่งสงสัย จนพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดได้ หากพยานบุคคลเกิดความหวาดกลัวว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ไม่ให้ความร่วมมือกับกระบวนการยุติธรรม ความเสียหายแก่สังคมย่อมเกิดขึ้นเนื่องจากอาจจะทำให้คนร้ายไม่ต้องรับโทษ หรืออาจทำให้คนร้ายเกิดความขมใจในการที่จะกระทำความผิดครั้งต่อไป ในทางกลับกันหากผู้กระทำความผิดรู้ว่าพยานบุคคลรู้เห็นการกระทำของตนก็อาจสารภาพผิดไม่กล้าสู้คดี ทำให้การพิจารณาคดีสิ้นสุดโดยเร็วได้ ตลอดจนในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดมีพยานมายืนยันความบริสุทธิ์ของตน ก็อาจทำให้เขาพ้นผิดได้ ดังนั้น พยานบุคคลในคดีอาญาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความเป็นธรรมในสังคม ด้วยเล็งเห็นความสำคัญของพยานในคดีอาญาดังที่กล่าวมาข้างต้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงบัญญัติรองรับสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญาไว้ในมาตรา ๒๔๔ ว่า “บุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ ขึ้น มีสาระสำคัญ คือ การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบเฉพาะด้านการคุ้มครองพยาน การรับรองสิทธิของพยาน รวมถึงการบัญญัติบทกำหนดโทษแก่ผู้ที่จะทำให้พยานไม่ได้รับความปลอดภัย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๕๘ ก วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ หน้า ๔

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติมาตรา ๒๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติรองรับสิทธิของบุคคลซึ่งเป็นพยานในคดีอาญาให้ได้รับความคุ้มครอง การปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรจากรัฐ และเนื่องจากปัจจุบันพยานยังไม่ได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควร ทั้งที่พยานมีความสำคัญยิ่งต่อการพิสูจน์ความจริง

ในทางอรรถคดีเป็นเหตุให้เกิดผลเสียต่อกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น เพื่อเพิ่มความคุ้มครองพยานให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๖ หมวด มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. มาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน

ในกรณีที่พยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัย อาจมีการจัดให้พยานอยู่ในความคุ้มครองตามที่เห็นเป็นการสมควร หรือตามที่พยานหรือบุคคลอื่นใดซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องได้ร้องขอ และในกรณีจำเป็นบุคคลดังกล่าวจะขอให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นช่วยให้ความคุ้มครองแก่พยานได้ตามความจำเป็น การคุ้มครองให้พยานได้รับความปลอดภัย ให้รวมถึงการจัดให้พยานอยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัย และการปกปิดมิให้มีการเปิดเผยชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ ภาพ หรือข้อมูลอย่างอื่นที่สามารถระบุตัวพยานได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมแก่สถานะและสภาพของพยานและลักษณะของคดีอาญาที่เกี่ยวข้อง (มาตรา ๖)

ในกรณีที่สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานซึ่งมีผลต่อการที่พยานจะมาเป็นพยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัยอาจมีการนำมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยานมาใช้บังคับแก่บุคคลดังกล่าวได้ (มาตรา ๗)

๒. มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน

พยานในคดีอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ อาจได้รับการคุ้มครองตามมาตรการพิเศษได้ (มาตรา ๘)

(๑) คดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

(๒) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามประมวลกฎหมายอาญา

(๓) คดีความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นรัฐะจัดหาล่อไปหรือพาไปเพื่อการอนาจาร เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น และความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

(๔) คดีความผิดเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรม ได้แก่ ความผิดฐานอั้งยี่และช่องโจรตามประมวลกฎหมายอาญา และให้หมายความรวมถึงความผิดอื่นใดที่มีลักษณะเป็นการกระทำร่วมกันโดยกลุ่มอาชญากรที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบและมีการวางเครือข่ายเป็นขบวนการหรือองค์กรลับอย่างซับซ้อนและเป็นสัดส่วน

(๕) คดีความผิดที่มีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น

(๖) คดีซึ่งสำนักงานคุ้มครองพยานเห็นสมควรให้ความคุ้มครองพยาน

เมื่อปรากฏแน่ชัดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าพยานจะไม่ได้รับความปลอดภัยพยานหรือบุคคลอื่นใดซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้อง อาจมีการร้องขอใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน (มาตรา ๙)

ให้สำนักงานคุ้มครองพยานดำเนินการเพื่อคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๐)

- (๑) ย้ายที่อยู่ หรือจัดหาที่พักอันเหมาะสม
 - (๒) จ่ายค่าเลี้ยงชีพที่สมควรแก่พยานหรือบุคคลที่อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของพยานเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอาจขอขยายระยะเวลาครั้งละไม่เกินสามเดือน แต่ไม่เกินสองปี
 - (๓) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามคำขอของพยานด้วย
 - (๔) ดำเนินการเพื่อให้มีอาชีพหรือให้มีการศึกษาอบรม หรือดำเนินการใดเพื่อให้พยานสามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามที่เหมาะสม
 - (๕) ช่วยเหลือในการเรียกร้องสิทธิที่พยานพึงได้รับ
 - (๖) ดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยในระยะเวลาที่จำเป็น
 - (๗) ดำเนินการอื่นใดให้พยานได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับความคุ้มครองตามที่เห็นสมควร
- ในกรณีที่สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดานของพยาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ซึ่งมีผลต่อการที่พยานจะมาเป็นพยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัยอาจมีการนำมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยานมาใช้บังคับแก่บุคคลดังกล่าวได้ (มาตรา ๑๑)

๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนที่ ๕๒ ก วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ หน้า ๑๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการทั่วไป และมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน หน้าที่ และอำนาจของสำนักงานคุ้มครองพยานและอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ และหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายแก่พยาน เพื่อให้พยานเกิดความเชื่อมั่น ได้รับความคุ้มครอง และได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า "พยาน" ให้หมายถึง บุคคลซึ่งจะมาให้หรือได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือศาล ในการดำเนินคดีอาญา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ (มาตรา ๓ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓))

๒. เพิ่มบทนิยามคำว่า "พนักงานเจ้าหน้าที่" ให้หมายถึง ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓))

๓. แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้มาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน เพื่อให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องออกกระเปียบเกี่ยวกับการแจ้ง การออกคำสั่ง และวิธีการที่เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นจะให้ความคุ้มครองแก่พยานตามคำร้องการประเมิน พฤติการณ์ความไม่ปลอดภัย และการขยายและการสิ้นสุดซึ่งการคุ้มครองพยาน (มาตรา ๕ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ วรรคสอง))

๔. แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน ดังต่อไปนี้

๔.๑ แก้ไขเพิ่มเติมให้พยานในคดีดังต่อไปนี้ อาจได้รับการคุ้มครองตามมาตรการพิเศษ (มาตรา ๖ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ (๒) และ (๓)))

(๑) คดีความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือคดีความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญา

(๒) คดีความผิดเกี่ยวกับเพศหรือคดีความผิดฐานพรากเด็กหรือผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือตามกฎหมายว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

๔.๒ แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษ โดยกำหนดให้ สำนักงานคุ้มครองพยานดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ได้แก่ ๑) ย้ายที่อยู่หรือจัดหาที่พักอันเหมาะสม ๒) จ่ายค่าเลี้ยงชีพ ที่สมควรแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน ๓) ประสานงาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามคำขอของพยานด้วย ๔) ดำเนินการเพื่อให้มีอาชีพ ให้มีการศึกษา อบรม หรือดำเนินการใดเพื่อให้พยานสามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามที่เหมาะสม ๕) ช่วยเหลือในการเรียกร้องสิทธิ ที่พยานพึงได้รับ ๖) ดำเนินการให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองความปลอดภัยในระยะเวลาที่จำเป็น และ ๗) ดำเนินการอื่นใด ให้พยานได้รับความช่วยเหลือหรือได้รับความคุ้มครองตามที่เห็นสมควร

สำหรับข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการตามมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยานทุกมาตรการ ให้ถือเป็นความลับ และห้ามมิให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดเผยข้อมูลนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ทั้งนี้ การดำเนินการตามมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยานดังกล่าวให้เป็นไปตาม ระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยให้คำนึงถึงการดำรงชีวิตตามปกติของพยานด้วย (มาตรา ๗ (แก้ไข เพิ่มเติมมาตรา ๑๐))

๔.๓ กำหนดเพิ่มเหตุอื่นใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเห็นสมควร โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและการดำรงชีวิตตามปกติของพยานเป็นเหตุที่อาจสั่งให้การคุ้มครองพยานตามมาตรา พิเศษสิ้นสุดลง (มาตรา ๘ (เพิ่มมาตรา ๑๒ (๖)))

๕. แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคุ้มครองพยาน โดยกำหนดให้สำนักงานคุ้มครองพยานมีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานตามมาตราทั่วไปและมาตรการพิเศษ การปฏิบัติที่เหมาะสมต่อพยาน และการจัดให้มีการฝึกอบรมการคุ้มครองพยาน รวมทั้งการประสานและร่วมมือกัน ในการปฏิบัติงานและในด้านข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองความปลอดภัยของพยาน ทั้งนี้ ในกรณีที่พยานได้มาเป็นพยาน และจากการมาเป็นพยานดังกล่าวเป็นเหตุให้พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยานได้รับความเดือดร้อนหรือ ได้รับผลกระทบจนไม่สามารถใช้ชีวิตได้ตามปกติ สำนักงานคุ้มครองพยานมีอำนาจประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา การรักษาพยาบาล การฝึกอาชีพ การจัดหางาน หรือการจ่ายเงิน ค่าเลี้ยงชีพที่เหมาะสม ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด (มาตรา ๙ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓))

๖. กำหนดเพิ่มอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจค้นตัวบุคคลหรือยานพาหนะ ที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะก่อภัยอันตรายหรือคุกคามพยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน รวมทั้งมีอำนาจยึดสิ่งของหรือทรัพย์สินที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่พยาน สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพยาน และในกรณีที่เป็นการขัดขวางอาญาให้มีอำนาจ จับกุมและแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแห่งท้องที่ที่จับ เพื่อดำเนินการต่อไป (มาตรา ๑๐ (เพิ่มมาตรา ๑๓/๑))

๗. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายแก่พยาน โดยกำหนดให้พยาน มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและสมควรเมื่อพยานได้ให้ข้อเท็จจริงต่อพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา หรือพนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา หรือเบิกความต่อศาลแล้ว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง แต่ในกรณีที่พยานโจทก์ ในคดีความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายเป็นโจทก์หรือเป็นพยานจำเลย ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะมีคำสั่ง ให้มีการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายดังกล่าว แต่ไม่เกินอัตราตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และกำหนดให้พยานได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายในกรณีที่พยาน เดินทางมาแล้ว แต่มีเหตุทำให้ไม่ได้ ให้การหรือขึ้นเบิกความโดยมิใช่เหตุอันเนื่องมาจากตัวพยานเจตนาไม่ให้การ หรือเบิกความ หรือมีเหตุสุดวิสัย ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๑ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๗))

นายมนัสธนนท์ เอกโกวิวัฒน์/จัดทำ